

ÎNCHEIERE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu răspunde limitată „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu răspunde limitată „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 21 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea cu răspunde limitată „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, a fost admis apelul declarat de către Ministerul Justiției, a fost casată hotărârea din 27 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost pronunțată o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

constată:

La 04 februarie 2020 SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, la 22 martie 2019, în calitate de creditori, au expediat executorului judecătoresc Veronica Casian spre executare titlurile executorii nr. 2-2594/18 din 28 ianuarie 2019 cu privire la încasarea de la Cristian Potereanu a sumei de 2900 de lei.

A menționat că, prin încheierea din 29 martie 2019 a executorului judecătoresc Veronica Casian a fost intentată procedura de executare, însă nu le-au fost explicate drepturile și obligațiile și nu li s-a prezentat borderoul de calcul pentru achitarea taxei de stat prevăzută de lege.

A susținut că, timp de 10 luni, executorul judecătoresc Veronica Casian intenționat n-a întreprins nicio măsură prevăzută de lege pentru a executa hotărârea judecătorească.

A afirmat că, la 05 noiembrie 2019 au expediat în adresa executorului judecătoresc un demers cu privire la aplicarea în privința lui Cristian Potereanu a

interdicției de a nu părăsi țara și anunțarea lui în căutare, însă nu au primit răspuns la acest demers.

A relevat că, prin cererea din 25 decembrie 2019 au solicitat executorului judecătoresc răspuns la cererea din 05 noiembrie 2019, dar nu au primit niciun răspuns.

Au considerat că, executorul judecătoresc Veronica Casian a ignorat prevederile art. 22 alin. (2) și 70 din Codul de executare, având în vedere că, acesta nu a întreprins imediat măsuri pentru executarea în termen rezonabil a titlului executoriu.

Au solicitat constatarea faptului încălcării dreptului lui Gheorghe Străisteanu și al SRL „Inima Codrului” la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile din 28 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu a sumei de 2000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea gravă a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul SRL „Inima Codrului” a sumei de 2000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea gravă a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile din 28 ianuarie 2019.

Prin hotărârea din 27 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de către SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu și a fost constatat încălcat dreptul SRL „Inima Codrului” și al lui Gheorghe Străisteanu la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 10 august 2020 SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere a acestei pretenții.

La 12 august 2020 Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea integrală a acțiunii.

Prin decizia din 21 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Societatea cu răspunde limitată „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, a fost admis apelul declarat de către Ministerul Justiției, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Instanța de apel a reținut că, în cadrul procedurii de executare, reieșind din raportul motivat al executorului judecătoresc Veronica Casian, au fost întreprinse acțiuni în vederea executării documentelor executorii nr. 2-2594/18 din 28 ianuarie 2019, emise de către Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, în care în calitate de creditori figurează SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu și în calitate de debitor figurează Cristian Potereanu.

Astfel, instanța de apel a menționat că, conduita executorului judecătoresc învestit cu executarea hotărârii din 28 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a fost conformă cu legislația și nu relevă indicii privind lipsa de diligență, or, acesta a întreprins măsuri în vederea executării hotărârii judecătorești.

Totodată, instanța de apel a constatat că, complexitatea de executare a fost generată de inacțiunile creditorilor procedurii de executare SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, care, deși prin încheierile executorului judecătoresc Veronica Casian nr. 058-377/19 din 29 martie 2019 au fost obligați să avanseze cheltuielile de executare, aceștia nu s-au conformat încheierilor executorului judecătoresc, or, din materialele cauzei nu rezultă contrariul (f. d. 26, 27). Iar, conform jurisprudenței CtEDO (cauza Pojarnița-Med versus Moldova), omisiunea reclamantului de a întreprinde acțiuni inevitabile realizării dreptului său determină lipsa iresponsabilității statului.

În altă ordine de idei, instanța de apel a reținut că, prima instanță greșit a constatat încălcarea dreptului apelanților la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 28 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în condițiile în care, din momentul depunerii cererilor privind executarea hotărârii judecătorești pronunțate în favoarea apelanților – 22 martie 2019 (f. d. 22, 24) și până la depunerea prezentei acțiuni – 04 februarie 2020 (f. d. 2-18), a trecut un termen de 10 luni, care, conform jurisprudenței naționale și internaționale, este considerat un termen rezonabil.

Totodată, instanța de apel a mai reținut că, conduita executorului judecătoresc învestit cu executarea hotărârii judecătorești din 28 ianuarie 2019, pe durata termenului de 10 luni, nu a fost una pasivă, iar executorul judecătoresc nu a refuzat executarea documentelor executorii, imposibilitatea executării documentelor executorii fiind condiționată de lipsa bunurilor mobile, imobile și ale mijloacelor financiare la debitor. La acest capitol, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, a atras atenția la calitatea debitorului executării și, anume, dacă debitorul este o autoritate de stat sau un terț privat. Astfel, Curtea, a notat că, nerecuperarea unei datorii, din cauză că debitorul nu posedă bunuri, nu poate fi imputată statului pârât, decât în măsura în care această omisiune este imputabilă autorităților naționale (cauza Polacik versus Slovacia).

Ca urmare, instanța de apel a constatat lipsa încălcării dreptului SRL „Inima Codrului” și al lui Gheorghe Străisteanu la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 28 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și, astfel, a apreciat ca fiind neîntemeiată concluzia primei instanțe în acest sens.

Ținând cont de faptul că, la caz nu s-a constatat încălcarea dreptului SRL „Inima Codrului” și al lui Gheorghe Străisteanu la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de apel a considerat necesar de a respinge pretenția acestora cu privire la repararea prejudiciului moral, această pretenție fiind accesorie și urmează soarta pretenției de bază.

La 26 ianuarie 2021 și 02 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la

repararea prejudiciului moral și emiterea în această parte a unei noi hotărâri cu privire la admiterea acestei pretenții.

În motivarea recursului au indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral sunt ilegale, emise contrar prevederilor legislației naționale și internaționale.

Au menționat că, au prezentat instanței de judecată probe incontestabile, care confirmă faptul că, prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile din 28 ianuarie 2019, care urma să fie executată în termen de 3 luni, angajații statului au trecut peste toate limitele legale, iar circumstanțele în care persoanele cu funcție de răspundere refuză să acționeze, au cauzat daune morale irecuperabile.

Au susținut că, mărimea prejudiciului moral solicitată este cu mult mai mică decât mărimea sumelor oferite de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauze similare împotriva Moldovei.

Au afirmat că, prima instanță, respingând pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, a menționat că, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești irevocabile din 28 ianuarie 2019 constituie în sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

Au relevat că, în marea majoritatea a cazurilor, simpla constatare a încălcării dreptului nu constituie prin sine o satisfacție echitabilă. Or, repararea prejudiciului moral constituie o obligație impusă de lege.

Au notat că, suma solicitată cu titlu de prejudiciu moral corespunde cerințelor legislației naționale, deciziilor Curții Supreme de Justiție emise în cazuri cu situații similare și recomandărilor Curții Europene a Drepturilor Omului.

Au declarat că, instanțele judecătorești, respingând pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, au ignorat intenționat recomandările CEDO din hotărârea din 13 februarie 2013, cauza Balan contra Moldovei, dispozițiile Curții Supreme de Justiție nr. 70 din 14 iulie 2011 și din 21 martie 2013, în care a fost indicat că, Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 are un caracter compensatoriu, repararea prejudiciului moral constituind o obligație impusă prin lege, recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 6 din 13 iulie 2012 privind satisfacția echitabilă la aplicarea Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 și a Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 și constatările din hotărârile judecătorești emise în cazuri cu situații similare.

Au considerat că, hotărârile judecătorești nu corespund cerințelor art. 241 alin.(5) CPC.

Au invocat că, instanța de apel a relevat că, creditorul nu a achitat cheltuielile suportate în procedura de executare, însă aceste afirmații sunt false. Or, executorul judecătoresc Veronica Casian nu a prezentat și expediat în adresa creditorului nici un borderou de calcul, cu toate că, au fost depuse mai multe cereri.

Au mai invocat că, în cazul în care ar fi fost expediat borderoul de calcul, executorul judecătoresc Veronica Casian ar fi prezentat avizul poștal și ar fi emis o încheiere cu privire la restituirea titlului executoriu fără executare pe motivul neachitării taxelor pentru procedura de executare.

Prin notificarea din 02 martie 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii

obligatorii a referinței, însă ultimul nu și-a valorificat acest drept și nu a depus referință (f. d. 152).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei contestate la 01 februarie 2021 (f. d. 126, 127).

Astfel, recursul declarat la 26 ianuarie 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SRL „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Inima Codrului” și Gheorghe Străisteanu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic